

371.

Na osnovu člana 7 stav 2 Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe („Službeni list CG“ broj 62/13) Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, donijelo je

**PRAVILNIK
O OZNAKAMA NA PLOVNIM PUTEVIMA U UNUTRAŠNJIM
MORSKIM VODAMA I TERITORIJALNOM MORU CRNE GORE**

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se oznake na plovnim putevima u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Crne Gore (u daljem tekstu: oznake).

Član 2

U unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Crne Gore plovidni putevi se obilježavaju po kombinovanom lateralnom (bočnom) i kardinalnom (osnovnom) sistemu oznaka, odnosno obilježavanja.

Član 3

U unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Crne Gore oznakama se obilježavaju:

- a) bočne granice plovnih kanala;
- b) prirodne navigacione opasnosti i druge prepreke za plovidbu (podrtine);
- c) područja i objekti značajni za plovidbu;
- d) nove opasnosti za plovidbu;
- e) zabranjena sidrišta;
- f) luke i prilazi lukama.

Član 4

Sistem obilježavanja plovnih puteva iz člana 3 ovog pravilnika, sastoji se od osam tipova oznaka koje se mogu kombinovati:

- 1) lateralne (bočne) oznake, koje se upotrebljavaju zajedno sa uobičajenim pravcem obilježavanja koji se obično upotrebljava za dobro definisane kanale;
- 2) kardinalne (osnovne) oznake koje se upotrebljavaju zajedno sa brodskim kompasom i kojima se označava strana plovne vode;
- 3) oznake usamljene opasnosti manjih razmjera oko kojih je plovna voda;
- 4) oznake sigurnih voda oko kojih je plovna voda (oznake sredine kanala);
- 5) posebne oznake kojima se obilježava neko područje ili objekat u nautičkim publikacijama;
- 6) oznake nove opasnosti za plovidbu;
- 7) oznaka mosta;
- 8) oznaka zabranjenog sidrenja.

Član 5

Oznake mogu biti plutajuće, stalne (zidane) ili pobodene odnosno zglobno-elastične.

Na oznakama se mogu postavljati odgovarajuća svjetla.

Značenje oznake zavisi:

- a) danju – od oblika, znaka na vrhu i boje;
- b) noću – od boje i ritma svjetla.

Član 6

Oznakom lateralnog (bočnog) sistema, na dobro definisanom kanalu ili prolazu, označava se lijeva, odnosno desna strana ili obje strane kanala ili prilaz kojim plovidni objekat treba da plovi i ulazi u luke.

Oznaka na desnoj odnosno lijevoj strani pokazuje da plovidni objekat mora proći uz oznaku smjerom tako da oznaka ostaje desno, odnosno lijevo.

Desna ili lijeva strana određuje se po smjeru koji plovidni objekat ima kada se približava luci, rijeci, ušću ili drugom plovnim putu dolazeći sa otvorenog mora.

U kanalima koji se protežu paralelno sa opštim smjerom obale kopna, a pristupačni su sa dvije strane, desna odnosno lijeva strana određuje se u smjeru kretanja kazaljke na satu.

Ako uzduž obale kanala postoji više istovjetnih oznaka, one mogu biti obilježene rednim brojevima bijele boje, počinjući od otvorenog mora ili početka plovnog puta, s tim da se na oznakama sa desne strane postave neparni, a sa lijeve strane parni brojevi.

Na rijekama, strane se označavaju u odnosu na uzvodnu plovidbu.

Član 7

Oznake lateralnog sistema su u obliku kupe, valjka ili motke.

Kada se lijeva i desna strana plovnog puta označava bez primjene kupastih ili valjkastih oblika, postavljena oznaka treba da ima odgovarajući znak na vrhu.

Član 8

Oznake desne strane kanala su u obliku kupe ili motke obojene zelenom bojom i treba da imaju znak na vrhu u obliku kupe sa vrhom okrenutim nagore, obojen zelenom bojom. Oznake lijeve strane kanala su u obliku valjka ili motke obojene crvenom bojom i treba da imaju znak na vrhu u obliku valjka obojen crvenom bojom.

Račvanje plovnog kanala označava se modifikovanim lateralnim oznakama, kojima se označava i glavni kanal kao povoljnija ruta.

Glavni kanal desno, kod plovnog kanala, koji se račva označava se valjkom ili motkom crvene boje, sa širokim zelenim pojasom, a ukoliko postoji znak na vrhu, znak je u obliku valjka crvene boje.

Glavni kanal lijevo, kod plovnog kanala, koji se račva označava se kupom ili motkom zelene boje sa širokim crvenim pojasom, a ukoliko postoji znak na vrhu, znak je u obliku kupe zelene boje sa vrhom prema gore.

Član 9

Svijetla kojima se označavaju strane kanala su:

- 1) na desnoj strani zeleno svjetlo bilo koje karakteristike;
  - 2) na lijevoj strani crveno svjetlo bilo koje karakteristike.
- Modifikovana lateralna oznaka za označavanje glavnog kanala desno je crveno svjetlo sa bljeskovima u grupi (2+1). Modifikovana lateralna oznaka za označavanje glavnog kanala lijevo je zeleno svjetlo sa bljeskovima u grupi (2+1).

Član 10

Brojevi na oznakama za strane kanale upisuju se u skladu sa članom 6 stav 5 ovog pravilnika.

Član 11

Ugrađene konstrukcije svjetala koje su sastavni dio lateralnog (bočnog) sistema boje se bojom karakterističnom za oznake u tom sistemu.

Odredba stava 1 ovog člana primjenjuje se i na stalne konstrukcije lučkih svjetala u unutrašnjosti luke, na način što se bojom i konstrukcijom svjetla određuje strana na kojoj treba ostaviti svjetlo prilikom prilaženja ili pristajanja.

Ukoliko konstrukcija svjetla nije obojena bojom karakterističnom za lateralne (bočne) oznake, unutrašnjosti luke može se prilaziti i pristajati sa bilo koje strane, u skladu sa odredbama ovog pravilnika, a bijela boja se koristi i za konstrukciju i za samo svjetlo.

Član 12

Oznakom kardinalnog (osnovnog) sistema obilježavaju se:

- 1) najdublje vode u području na strani koja je obilježena oznakom;
  - 2) sigurne strane kojima treba proći pored opasnosti.
- Oznakom kardinalnog (osnovnog) sistema upozorava se na neko važno mjesto u kanalu (krivina, spajanje, račvanje ili završetak plitke vode).

Član 13

Oznake kardinalnog (osnovnog), sistema nemaju karakteristični oblik, ali mogu da budu u obliku stuba ili motke obojenih žutim i crnim pojasevima.

Kada se obilježavanje vrši oznakama kardinalnog (osnovnog) sistema znakovi na vrhu su u obliku dvostruke kupe crne boje, sa vrhom okrenutim nagore ili nadolje, u obliku dvostruke kupe sa osnovom prema osnovi ili vrhom prema vrhu.

Znak na vrhu treba da bude odgovarajuće veličine, a kupe treba da budu jedna od druge vidljivo odvojene.

Član 14

Svijetla oznaka kardinalnog (osnovnog) sistema bijele su boje sa vrlo brzim ili brzim ritmom bljeskanja.

Vrlo brzo bljeskanje je bljeskanje brzinom od 120 ili 100 bljeskova u minuti.

Brzo bljeskanje je bljeskanje brzinom od 60 ili 50 bljeskova u minuti.

Član 15

U kardinalnom (osnovnom) sistemu postoje četiri kvadranta: sjeverni (N), istočni (E), južni (S) i zapadni (W).

Kvadranti iz stava 1 ovog člana su ograničeni smjerovima NE, SE, SW, NW, računajući od središta opasnosti.

Član 16

Kvadranti se obilježavaju:

- 1) sjeverni kvadrant (između smjerova NW i NE):
    - oznakom u obliku stuba ili motke obojenih u gornjoj polovini crnom bojom, a u donjoj polovini žutom bojom;
    - znakom na vrhu, koji predstavlja dvije crne kupe, jedna iznad druge, sa vrhovima okrenutim nagore;
    - bijelim neprekidnim svjetlom, sa vrlo brzim ili brzim bljeskanjem;
  - 2) istočni kvadrant (između smjerova NE i SE):
    - oznakom u obliku stuba ili motke obojenih crnom bojom, sa širokim vodoravnim žutim pojasom po sredini;
    - znakom na vrhu koji predstavlja dvije crne kupe, jedna iznad druge, sa osnovom prema osnovi;
    - bijelim svjetlom sa tri vrlo brza bljeska svakih 5 sekundi ili bijelim svjetlom sa tri brza bljeska svakih 10 sekundi;
  - 3) južni kvadrant (između smjerova SE i SW):
    - oznakom u obliku stuba ili motke obojenih u gornjoj polovini žutom, a u donjoj polovini crnom bojom;
    - znakom na vrhu koji predstavlja dvije crne kupe, jedna iznad druge, sa vrhovima okrenutim nadolje;
    - bijelim svjetlom sa šest vrlo brzih bljeskova nakon čega slijedi bljesak u trajanju ne manjem od 2 sekunde svakih 10 sekundi ili bijelim svjetlom sa šest brzih bljeskova nakon čega slijedi bljesak u trajanju ne manjem od 2 sekunde i to na svakih 15 sekundi;
  - 4) zapadni kvadrant (između smjerova SW i NW):
    - oznakom u obliku stuba ili motke obojenih žutom bojom sa širokim vodoravnim crnim pojasom po sredini;
    - znakom na vrhu koji predstavlja dvije crne kupe, jedna iznad druge, sa vrhom okrenutim jedan prema drugom;
    - bijelim svjetlom sa devet vrlo brzih bljeskova svakih 10 sekundi ili bijelim svjetlom sa devet brzih bljeskova svakih 15 sekundi.
- Oznaka kardinalnog (osnovnog) sistema dobija naziv po kvadrantu u kojem je postavljena i označava da se treba proći tom stranom oznake.

Član 17

Oznaka usamljene opasnosti manjih razmjera je u obliku stuba ili motke obojene crnom bojom, sa jednim ili više širokih vodoravnih crvenih pojaseva.

Oznaka usamljene opasnosti manjih razmjera treba da ima znak na vrhu u obliku dvije crne kugle jedna iznad druge, koje su međusobno jasno odvojene.

Svijetlo oznake usamljene opasnosti manjih razmjera je bijelo svijetlo na bljeskove, po dva bljeska u grupi.

Oznaka usamljene opasnosti manjih razmjera može se zaobići sa svih strana.

Član 18

Oznaka sigurne vode je u obliku kugle ili u obliku stuba ili motke koji su obojeni vertikalnim crvenim i bijelim prugama.

Ako je oznaka sigurne vode u obliku stuba ili motke, treba da ima znak na vrhu u obliku kugle crvene boje.

Svijetlo oznake sigurne vode je bijelo svijetlo izofazno, sa pravilnim prekidima ili bijelo svijetlo sa jednim dugim bljeskom svakih 10 sekundi, ili Morse A (-).

Oznakom sigurne vode obilježava se:

- 1) da se oko oznake nalazi sigurna voda,
  - 2) središnja linija i sredina kanala.
- Oznaka sigurne vode služi i kao alternativa lateralnoj (bočnoj) ili kardinalnoj (osnovnoj) oznaci radi označavanja prilaza obali.

Član 19

Posebne oznake kojima se obilježavaju neka područja ili objekti u nautičkim publikacijama su:

- 1) oznake sistema za prikupljanje podataka na otvorenom moru (ODAS-sistem);
- 2) oznake odvajanja saobraćaja gdje upotreba oznaka propisanih ovim pravilnikom može prouzrokovati zabunu;
- 3) oznake odlaganja materijala;
- 4) oznake zona vojnih vježbi;
- 5) oznake položenih kablova i cjevovoda;
- 6) oznake zona rekreacije;
- 7) oznake uzgajališta riba.

Član 20

Posebne oznake su obojene žutom bojom, a po obliku treba da se razlikuju od ostalih oznaka propisanih ovim pravilnikom.

Posebne oznake treba da imaju znak na vrhu u obliku slova "X" koji je obojen žutom bojom.

Na posebne oznake mogu se upisivati brojevi odnosno slova da bi se istakla njihova namjena.

Član 21

Svijetlo posebnih oznaka žute je boje bilo koje karakteristike, a razlikuje se od oznake kardinalnog (osnovnog) sistema za oznake usamljene opasnosti manjih razmjera i za oznake sigurne vode.

Član 22

Novе opasnosti za plovidbu su novootkrivene opasnosti, koje još nijesu naznačene u odgovarajućim nautičkim publikacijama.

Novе opasnosti za plovidbu su prirodno i vještački nastale prepreke (pješčani sprudovi, grebeni, podrtine).

Član 23

Oznaka nove opasnosti za plovidbu postavlja se što je moguće bliže toj opasnosti ili u zoni oko te opasnosti, odnosno na samoj opasnosti.

- Oznaka iz stava 1 ovog člana ostaje na postavljenoj poziciji :
- dok nova opasnost za plovidbu ne postane poznata i dok se o njoj ne daju detaljna obavještenja u nautičkim publikacijama;
  - dok se ne izvrši kompletno ispitivanje nove opasnosti za plovidbu i dok ne budu poznati svi detalji (pozicija ili najmanja dubina);
  - dok ne bude izvršeno trajno označavanje te opasnosti.

Član 24

Oznaka nove opasnosti za plovidbu je:

- 1) u obliku stuba ili motke, veličine koja zavisi od lokacije, obojena sa jednakim brojem žutih i plavih vertikalnih pruga (minimalno četiri i maksimalno osam pruga);

2) naizmjenično plavo i žuto bljeskajuće svjetlo, minimalnog dometa do 4 Nm, gdje se plavi i žuti bljeskovi, u trajanju od 1 sekunde, naizmjenično mijenjaju u intervalima od po 0,5 sekundi.

Znak na vrhu stuba ili motke, iz stava 1 tačka 1 ovog člana, ukoliko ga ima, treba da bude u obliku krsta žute boje koji je postavljen uspravno.

Ukoliko se postavi više oznaka nove opasnosti, svijetla na tim oznakama treba da budu sinhronizovana.

Pored oznaka opasnosti iz st. 1 i 2 ovog člana, može da se koristi rakon sa Morseovim kodom D i/ili transponder AIS.

Član 25

Mostovi se u zavisnosti od maksimalne visine, dubine vode, zaštite stubova, režima plovidbe u jednom ili oba smjera, označavaju za dnevnu i za noćnu plovidbu.

Za dnevnu plovidbu mostovi se označavaju zelenom bojom sa desne strane a crvenom bojom sa lijeve strane.

Ukoliko je plovidba moguća u punom rasponu mosta, oznake se postavljaju na stubovima mosta; a ako je plovidba moguća samo u jednom dijelu raspona mosta, oznake se postavljaju iznad ili na plovnom kanalu, označavajući sigurne granice mosta i to:

1) sa desne strane panel oblika jednakokraničnog trougla sa vrhom prema gore, zelene boje;

2) sa lijeve strane panel oblika kvadrata, crvene boje.

Najbolja tačka prolaza za dnevnu plovidbu označava se sa okruglim panelom obojenim sa crvenim ili bijelim vertikalnim prugama.

Za plovidbu noću mostovi se označavaju crvenim ili zelenim ritmičkim svjetlima koja se koriste za označavanje strana plovnog kanala.

Ukoliko je plovidba moguća u punom rasponu mosta, svijetla se postavljaju na stubovima mosta, a ako je plovidba moguća samo u jednom dijelu raspona mosta, svijetla se postavljaju iznad ili na plovnom kanalu, označavajući sigurne granice mosta.

Najbolja tačka prolaza za noćnu plovidbu označava se bijelim svjetlom ili svjetlima smještenim ispod otvora mosta, a karakteristika predviđenih za označavanje sigurne vode.

Kao alternativa svjetlima mogu se koristiti reflektori, kojima se osvijetljavaju dnevne navigacijske oznake ili stubovi mosta, ukoliko su dnevne oznake sačinjene od reflektujućeg materijala.

Član 26

Stalno ili privremeno postavljene platforme, koje su iznad morske površine i koje su opasnost za plovidbu su: platforme za istraživanje ili iskorištavanje rudnih bogatstava kao što su nafta, plin, uređaji na naftnom izvoru ili okeanografske platforme za prikupljanje podataka.

Platforma noću treba da bude označene sa jednim ili više bijelih svjetala, konstruisanih i postavljenih tako da je bar jedno svjetlo vidljivo prilazeći platformi iz bilo kojeg pravca.

Svijetla iz stava 2 ovog člana, postavljaju se na visini ne manjoj od 6 metara i ne višoj od 30 metara iznad srednje visoke vode živih morskih mijena, sa minimalnim prividnim intezitetom od 1400 kandela.

Karakteristika svjetala, iz stava 2 ovog člana, je Morse U (...-), sa maksimalnim periodom 15 sekundi, a vertikalni snop svjetla, treba da je vidljiv od platforme do maksimalnog dometa svjetla.

Na platformi na pogodnom mjestu ističe se panel za identifikaciju sa crnim slovima ili brojevima, visine 1 metar, na žutoj podlozi, vidljiv sa svih strana danju i noću (osvijetljen ili od reflektirajućeg materijala).

Član 27

Platforma treba da je opremljena sa jednim ili više uređaja za davanje zvučnih signala, konstruisanih i postavljenih tako da se čuju prilazeći platformi iz svih pravaca.

Uređaj za davanje zvučnih signala postavlja se na visini ne manjoj od 6 metara i ne višoj od 30 metara iznad srednje visine vode živih morskih mijena.

Zvučni signali se koriste kada je meteorološka vidljivost 2 Nm ili manja.

Dometa zvučnog signala koji emituje uređaj iz stava 1 ovog člana, ne može biti manji od 2 Nm.

Karakteristika zvuka koji emituje uređaj iz stava 1 ovog člana, je Morse U (...-) svakih 30 sekundi, dok je kratki zvuk trajanja 0,75 sekundi.

Za posebno označavanje platforme koristi se radarski far, dometa i karakteristika u skladu sa preporukama IALA sistema označavanja.

Radarski far na platformi, koja još nije ucrtana na pomorskoj karti treba da ima karakteristiku Morse D (...).

Član 28

Ukoliko postoji nekoliko platformi na određenom morskome prostoru, a sigurnost plovidbe nije ugrožena, svaka platforma pojedinačno ne mora biti opremljena svjetlosnim i zvučnim signalima ili svjetlosnim i zvučnim signalima propisanih karakteristika ili intenziteta u skladu sa ovim pravilnikom.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, označavanje se vrši postavljanjem plutače i oznake na rubu prostora sa platformama, ili duž plovnog prolaza kroz grupu platformi, ili na platformi koja se postavlja ili uklanja.

Član 29

Oznaka zabranjenog sidrišta je ucrtano obrnuto sidro crne boje na bijeloj podlozi.

U kanalima, prolazima i rijekama, oznaka iz stava 1 ovog člana postavlja se sa obje strane kanala, prolaza, odnosno rijeka.

Član 30

Izgled oznaka iz čl. 7, 8, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 24, 25 i 29 ovog pravilnika, dat je u Prilogu koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 31

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje primjena Pravilnika o oznakama na plovim putevima u obalnom moru Savezne Republike Jugoslavije ("Službeni list SRJ", broj 29/98).

Član 32

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 04-792/4

Podgorica, 27. marta 2015. godine

Ministar,
Ivan Brajović, s.r.